

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo ekonomskog razvoja
NAZIV PROPISA	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<ul style="list-style-type: none"> - Izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima pristupilo se primarno sa ciljem harmonizacije pojedinih odredbi ovog zakona sa pravom Evropske unije u oblasti autorskog i srodnih prava, unaprjeđenja zaštite ovih prava uslovljenog kontinuiranim razvojem informaciono - komunikacionih tehnologija, kreiranja osnova za dodatni razvoj u oblasti istraživanja kroz propisivanje prava na rudarenje teksta i podataka, utvrđivanja dodatnih ograničenja autorskog prava i srodnih prava u svrhu istraživanja, obrazovanja i očuvanja kulturnog nasljeđa, uvođenja srodnog prava izdavača štampanih publikacija i unaprjeđenja pojedinih odredbi važećeg zakona u dijelu koji se odnosi na kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava. - Uzroci problema su: <ul style="list-style-type: none"> - neusklađenost postojećeg zakona sa 1) Direktivom (EU) 2019/789 Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. aprila 2019. o utvrđivanju pravila o ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava koja se primjenjuju na određene internetske prenose organizacija za radiodifuziju i retransmisiju televizijskih i radijskih programa i o izmjeni Direktive Savjeta 93/83/EEZ i 2) Direktivom (EU) 2019/790 Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. aprila 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ; - izuzetno veliki obim čuvanja djela i davanja javnosti pristupa djelima zaštićenim autorskim pravom od strane pružalaca usluga dijeljenja internetskog sadržaja odnosno putem njihovih platformi; - nepostojanje adekvatnog pravnog osnova za rudarenje teksta i podataka od strane istraživačkih organizacija, ustanova kulturnog nasljeđa i drugih subjekata, kao i nezaokružen okvir u pogledu dozvoljenih ograničenja autorskog i srodnih prava za potrebe istraživanja, obrazovanja i očuvanja kulturnog nasljeđa; - nepostojanje zasebnog srodnog prava izdavača štampanih publikacija; - nedovoljno razrađene pojedine odredbe važećeg zakona u vezi sa kolektivnim ostvarivanjem autorskog i srodnih prava. - Posljedice problema su, između ostalog, sledeće: <ul style="list-style-type: none"> - sistem zaštite autorskog i srodnih prava koji je u pojedinim djelovima različit od sistema koji je na snazi u Evropskoj uniji; - potencijalni nedostatak adekvatnog pravnog osnova za zaštitu prava autora i nosilaca srodnih prava u oblastima koje su predmet uređenja ovog nacrtu zakona; - ograničenja u pogledu rudarenja teksta i podataka i primjene dozvoljenih ograničenja autorskog i srodnih prava; - nemogućnost ostvarivanja prava izdavača štampanih publikacija na način i u obimu koji je utvrđen ovim nacrtom zakona; - djelimično otežano praćenje zakonitosti rada organizacija za kolektivno ostvarivanje prava. - Primarno su oštećeni nosioci autorskog i srodnih prava zbog nemogućnosti adekvatnog ostvarivanja i zaštite pojedinih svojih prava, naročito u eri interneta i intenzivnog razvoja pružalaca usluga dijeljenja internetskog sadržaja preko čijih se platformi autorskopravni sadržaj masovno stavlja na raspolaganje javnosti (YouTube, Facebook, Instagram itd), zatim istraživačke organizacije, ustanove kulturnog nasljeđa i drugi subjekti zbog otežanih uslova u pogledu rudarenja teksta i podataka na kojima imaju zakonit pristup, a u cilju sprovođenja 	

naučnih istraživanja ili obrazovnih djelatnosti, kao i izdavači štampanih publikacija zbog nemogućnosti adekvatne zaštite prava na svojim publikacijama koje se intenzivno koriste putem interneta od strane pružalaca usluga informacionog društva.

- Bez promjene propisa ovaj zakon ne bi bio u potpunosti usklađen sa pravom Evropske unije u ovoj oblasti, što bi predstavljalo prepreku na daljem putu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Takođe, bez promjene propisa ne bi se mogao dostići željeni nivo zaštite nosilaca autorskog i srodnih prava.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Primarni cilj koji se postiže predloženim propisom je usklađivanje Zakona o autorskom i srodnim pravima sa pravom Evropske unije, podizanje nivoa zaštite autora i nosilaca srodnih prava u Crnoj Gori, kao i kreiranje odgovarajućih dozvoljenih ograničenja autorskih prava u cilju unaprjeđenja istraživanja, obrazovanja i očuvanja kulturnog naslijeđa.
- Predmetni ciljevi su usklađeni sa Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024-2027.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema moguće je postići jedino donošenjem ovog zakona. "Status quo" opcija bi podrazumijevala da će problem ostati neriješen. Navedene probleme nije moguće otkloniti eventualnim kampanjama, niti pojačanim kontrolama nadležnih organa.
- S obzirom na pravnu prirodu materije koja je predmet regulisanja, kao i činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, to je usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima jedina opcija.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja koja su predviđena ovim propisom imaće pozitivan uticaj na nosioce autorskog i srodnih prava kojima će se omogućiti adekvatnije ostvarivanje i zaštita njihovih prava koja se danas u značajnoj mjeri neovlašćeno koriste, naročito na internetu, zatim na istraživačke organizacije, ustanove kulturnog naslijeđa i druge subjekte zbog kreiranja uslova za olakšano i zakonito rudarenje teksta i podataka potrebnih za sprovođenja naučnih istraživanja ili obrazovnih djelatnosti, kao i na izdavače štampanih publikacija zbog omogućavanja adekvatne zaštite prava na njihovim publikacijama. Ne postoje negativni uticaji predloženog propisa.
- Ne postoje troškovi za građane i privredu.
- Ne postoje troškovi za građane i privredu.
- Ovaj propis nije od uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Ovim propisom se ne stvaraju administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

<ul style="list-style-type: none"> - Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti. - Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu? - Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze? - Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore? - Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda. - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti. - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa? - Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
<ul style="list-style-type: none"> - Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. - Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. - Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. - Ne postoji potreba za obezbjeđivanjem finansijskih sredstava u budžetu za tekuću fiskalnu godinu odnosno narednu fiskalnu godinu. - Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze. - Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore. - Nije korišćena nijedna metodologija obračuna finansijskih izdataka/prihoda. - Ne, s obzirom da usvajanje propisa neće ishodomati finansijskim izdacima/prihodima. - Ne, nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima. - Ne, s obzirom da nijesu postojale sugestije odnosno primjedbe Ministarstva finansija.
<p>6. Konsultacije zainteresovanih strana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
<ul style="list-style-type: none"> - Korišćena je eksterna ekspertska podrška pružena od strane Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu. - Nije bilo konsultacija sa zainteresovanim stranama. - Nije bilo konsultacija sa zainteresovanim stranama.
<p>7: Monitoring i evaluacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
<ul style="list-style-type: none"> - Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa. - Efikasan nadzor na sprovođenjem zakona i podizanje svijesti javnosti (stručne i laičke) o značaju autorskog i srodnih prava, sa akcentom na novine koje ovaj zakon donosi, doprinijeće ispunjavanju ciljeva. - Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenost ciljeva su obim korišćenja autorskih djela i predmeta srodnih prava, broj zaključenih ugovora između korisnika i nosilaca prava, obim korišćenja novopredviđenih ograničenja autorskog i srodnih prava, kao i efikasnost nadzora nad radom organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava. - Ministarstvo ekonomskog razvoja će vršiti monitoring i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

03.06.2024.

Podgorica

MINISTAR
Nik Gjelošhaj